

Kinnitan  
Karmen Selter  
Kehtna KHK direktor  
/digiallkiri/

## Bussijuhi täienduskoolitus

<b>Õppekava nimetus:</b> Bussijuhi täienduskoolitus
<b>Õppekavarühma nimetus:</b> Transporditeenused
<b>Õppekava koostamise alus:</b> Autoveoseadus § 36 lõige 7 Täiskasvanute koolituse seadus MTM määrus nr 29 „Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmistele ja oskustele ning pädevustunnistuse vorm <sup>1</sup> “
<b>Koolitaja:</b> Kehtna Kutsehariduskeskus
<b>Sihtrühm:</b> 1) kutseline bussijuht, kelle pädevustunnistuse või juhiloal vastava kirje kehtivuse tähtaeg hakkab lõppema 2) pädevustunnistust või juhiloal vastavat kirjet mitteomav veoautojuht, kellele on antud D-kategooria juhiluba enne 2008. aasta 10. septembrit
<b>Eesmärk:</b> Värskendada bussijuhi tööks vajalikke olulisi teadmisi ja oskusi keskendudes eelkõige töö- ja liiklusohutusele, töötervishoiule ning keskkonnamõjude vähendamisele
<b>Õppe sisu:</b> Õppekava läbinu vastab bussijuhi teadmiste, oskuste ja käitumise kvalifikatsiooninõuetele, mis on esitatud MKM määruse nr 29 paragrahvides 9 ja 10
<b>Koolituse maht:</b> 36 õppetundi
<b>Õpingute alustamise tingimused:</b> 1) koolitusele võetakse vastu isik, kelle alaline elukoht on Eestis või kes töötab vedaja või äriregistrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud isiku juures töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel 2) kellel on D-kategooria juhiluba ning pädevustunnistus või vastav kirje juhiloal 3) pädevustunnistus või kirje juhiloal ei ole nõutav juhil, kellele on antud D-kategooria juhiluba enne 2008. aasta 10. septembrit Koolitusel osalemiseks esitab isik koolitajale: 1) juhiloa

2) isikut tõendava dokumendi
<p><b>Õppevormid:</b> Teooriaõpe (loeng, praktikum), iseseisev õpe</p>
<p><b>Lektorid:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) valdavad õpetatava õppeaine aluseid;</li> <li>2) omavad kõrgharidust või üldkeskharidusel põhinevat keskeriharidust;</li> <li>3) omavad vähemalt üheaastast õppeaine profiilile sobivat töötamise või õpetamise kogemust viimase kümne aasta jooksul;</li> <li>4) on viimase viie aasta jooksul osalenud õpetatavas valdkonnas erialasel täienduskoolitusel kestusega vähemalt kuus akadeemilist tundi;</li> <li>5) autovedude korralduse lektor on viie aasta jooksul osalenud ülikoolis või rakenduskõrgkoolis erialasel täienduskoolitusel kestusega vähemalt 26 akadeemilist tundi.</li> </ol> <p>Koolituse läbiviimisesse võidakse kaasata eeltoodud nõuetele mittevastavat spetsialisti lähtuvalt õppekavas oleva õppeaine eesmärgist.</p>
<p><b>Õppematerjalide loend:</b> Liiklusseadus Autoveoseadus Liikluskindlustuse seadus MKM määrus nr 29 „Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmiste ja oskustele ning pädevustunnistuse vorm<sup>1</sup>“ MKM määrus 42 „Mootorsõiduki ja selle haagise tehnonõuded ning nõuded varustusele“ Sõiduõppel kasutatava veoauto kasutusjuhend Lektorite poolt ettevalmistatud esitlused</p>
<p><b>Õppeklass:</b> Õppeklass vastab MKM määruses nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ esitatud nõuetele</p>
<p><b>Nõuded õpingute lõpetamiseks:</b> Ametikoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste eksamiga</p>
<p><b>Väljastatavad dokumendid:</b> Koolitaja esitab asjaomases Transpordiameti veebikeskkonnas autenditult hiljemalt üks päev pärast eksami toimumist õppekava läbinud ja eksami sooritanud isikuteksamiprotokolli</p>

### Õppetöö korralduslikud alused:

1. Teooriaõppel kasutatakse aktiveerivat loenguvormi, rühmatööd ja/või praktikumi.
2. Teooriaõppe tunni kestus on 45 minutit.
3. Ühel õppepäeval ei tohi toimuda rohkem kui üheksa õppetundi ja seitsme päeva jooksul rohkem kui 45 õppetundi.
4. Ühe õppepäeva pikkus peab olema vähemalt seitse õppetundi. Koolitaja võib selle jagada kahele järjestikusele päevale.
5. Iseseisev õpe on täiendav teooria õpe, mis ei kuulu kohustuslike teooria tundide hulka ning mille teemad ja mahud määrab koolitaja vajadusel.
6. Saavutamaks paremaid õpiväljundeid on lektoril õigus, arvestades tunni kulgu ja õpilase aktiivsust tunnis, kõrvale kalduda konkreetse tunni teemast jäädes kogu õppekavas käsitlemist leidvate teemade piiridesse tingimusel, et kogu õppekava teemad on läbitud ettenähtud mahus.
7. Koolitaja võib arvestada isiku poolt koolitaja või mõne teise koolitaja juures eelnevalt läbitud õppeainega ja sellest tulenevalt vähendada ametikoolituse mahtu. Arvesse võetav õppeaine ei tohi olla läbitud rohkem kui viis aastat enne ametikoolituse algust.
8. Ametikoolitus lõpeb teoreetiliste teadmiste eksamiga, mille eesmärgiks on selgitada objektiivselt välja õppija teadmised, oskused ja hoiakud töötamaks iseseisvalt kutselise veoautojuhina.
9. Eksami võtab vastu eksamikomisjon, mille koosseisu määrab koolitaja ametikoolituse lektoritest. Eksamikomisjoni koosseisu peab koolitaja kutsuma lisaks autovedajate ametiliitude, transporditöötajate ametiühingu ja Transpordiameti esindaja.  
Eksamil rakendatakse hindamissüsteemi põhimõttel – „sooritas”, „ei sooritanud”.
10. Peale teoreetiliste teadmiste eksamiga edukat sooritamist tekib isikul õigus saada Transpordiametist pädevustunnistus või vastav kirje juhiloale.

### Bussijuhi täienduskoolituse struktuur, õppemahud ja lektorid

Jk. nr.	Teema nimetus	Teooriaõpe tunnid			Lektorid
		Loeng	Praktikum	Kokku	
1.	Autovedude korraldus	5		5	A. Kuivkaev T. Reino M. Reino
2.	Bussijuhi õigused, kohustused ja vastutus. Kindlustused.	4		4	A. Kuivkaev T. Reino M. Reino
3.	Bussijuhi amet	4	3	7	A. Kuivkaev T. Reino

					M. Reino
4.	Ökonoomsed ja keskkonnasõbralikud bussid	4	3	7	A. Kuivkaev T. Reino M. Reino
5.	Liiklusreeglid kaitsliku sõidustiili kujundamiseks	7		7	A. Kuivkaev T. Reino M. Reino
6.	Liikluspsühholoogia ja -ohutus	5		5	A. Kuivkaev T. Reino M. Reino
7.	Teoreetiliste teadmiste eksami	1		1	Komisjon
8.	<b>Kokku</b>	30	6	36	

## Bussijuhi täienduskoolituse teemade õpiväljundid

### 1. Autovedude korraldus

Õpilane teab:

- 1) kasutajakeskse ja inimsõbralik transpordi olemust rohepöörde valguses
- 2) autovedude olemust, partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmisi ja ootusi
- 3) autoveo tegevusalale juurdepääsu ning tegevusalal tegutsemise nõudeid
- 4) vedaja vastutust autoveo korraldamisel ja veolubade süsteemi
- 5) logistika ja transpordiökonomika aluseid
- 6) sõitjate vedudel valitsevaid ohte ning ohu ennetamise põhimõtteid
- 7) järelevalveametite õigusi ja tehnoloogilise läbiviimise nõudeid
- 8) bussijuhi sõidu- ja puhkeaja planeerimise ja arvestamise valdkonnaga seonduvaid nõudeid
- 9) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte bussijuhile vajalikus ulatuses
- 10) liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid
- 11) piiriületuse protseduure
- 12) liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid
- 13) pagasi- ja saadetiseveo korda ja nõudeid
- 14) puudega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid
- 15) bussijuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi.

Õpilane oskab:

- 1) kasutada bussijuhi töös vajalikul tasemel mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut, salvestada sõidumeerikus nõutavaid andmeid, teha digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikust väljatrükke ja sisestada sellesse vajalikke andmeid ning kanda sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandeid
- 2) kasutada teekonna planeerimiseks ja valimiseks kaarte ning tehnilisi vahendeid, lugeda kaartidel ja tehnilistes vahendites kasutatavaid tähiseid ja tingmärke
- 3) sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike, sõitjateveol nõutavaid dokumente, nende tähendust ja täitmist bussijuhile vajalikus ulatuses
- 4) liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid, nõutud dokumente, liinivedude korraldamise pädevaid asutusi ning avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatava liiniveo erisusi;

- 5) rahvusvahelisel veol sõitjatelt nõutud dokumente, piiriületuse protseduure ning erisusi võrreldes Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega ning tegevusi piiriületuseks vajalike dokumentide puudumisel
- 6) liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid
- 7) pagasi- ja saadetiseveo korda, nõudeid pagasi paigutamisele ning lubatud sisule ja mõõtmetele
- 8) puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid ning selliste isikute teenindamise erisusi

## **2. Bussijahi õigused, kohustused ja vastutus. Kindlustused.**

Õpilane teab:

- 1) bussijahi ja sõitjate õigusi ning kohustusi
- 2) reisijateveol kasutatavaid kindlustusi
- 3) töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu alusel töötamise nõudeid
- 4) bussijahi tsiviil- ning karistusõigusliku vastutusega seonduvaid nõudeid
- 5) tööohutuse ja töökaitsega seotud poolte õigusi, kohustusi ja vastutust.

## **3. Bussijahi amet**

Õpilane teab:

- 1) tööõnnetuse põhjuseid, tööõnnetuse ennetamise põhimõtteid ning vajalikke tegevusi
- 2) bussijahi terviseriski põhjuseid
- 3) bussijahi töökoha ergonoomiat ja valedest töövõtetest tulenevaid ohte.

Õpilane oskab:

- 1) ennetada ja ära hoida autovedudel valitsevaid ohte
- 2) koostada tööõiguse valdkonnaga ja oma ametialaga seonduvad avaldusi ja dokumente
- 3) käituda õigesti tööõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi
- 4) rakendada bussijahi töökoha ergonoomia põhimõtteid ning õigeid töövõtteid
- 5) lahendada tüüpilisemaid probleemseid olukordi autojuhiga kokku puutuvate isikutega.

## **4. Ökonoomsed ja keskkonnasõbralikud bussid**

Õpilane teab:

- 1) ökonoomsete ja keskkonnasõbralike busside tehnilise arengu suundasid
- 2) bussi põhiagregaatide ja süsteemide tööpõhimõtteid, sagedamini esinevaid rikkeid ning nende kõrvaldamise viise
- 3) bussi põhiagregaatidele, süsteemidele ja varustusele kehtestatud tehnonõudeid.

Õpilane oskab:

- 1) kasutada bussi põhiagregaatide ja süsteemide nõuetekohaselt ning keskkonnasõbralikult
- 2) diagnoosida põhiagregaatide ja süsteemide rikkeid ning võimalusel neid kõrvaldada
- 3) valida nõuetekohaseid rehve sõltuvalt teekonnast, bussi massist, kiirusest ja otstarbest
- 4) hinnata sõiduki tehnonõuetele vastavust enne teeliiklusesse asumist.

## **5. Liiklusreeglid kaitsliku sõidustiili kujundamiseks**

Õpilane teab:

- 1) sujuva, ohutu, riske vältiva ning keskkonda säästva sõiduviisi põhimõtteid
- 2) ohutust mõjutavaid tegureid ning ohu ennetamise põhimõtteid

3) liiklusõnnetuse põhjuseid ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel.

Õpilane oskab:

- 1) ennetada enda ja teiste võimalike vigu
- 2) juhtida bussi ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt kasutades õigeid juhtimisvõtteid
- 3) valitseda bussi ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes
- 4) arvestada bussi mõõtmetest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega
- 5) ära tunda võimalikke ohtlikke olukordi ning oskama käituda nendes olukordades.

## **6. Liikluspsühholoogia ja -ohutus**

Õpilane teab:

- 1) bussijuhi tööks vajalikke põhiteadmisi liikluspsühholoogias
- 2) bussijuhi tööd mõjutavaid tegureid, sealhulgas isiksuse eripärad, väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused
- 3) kuidas saab vältida liikluses ohuolukorda sattumist
- 4) suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialuseid ning klienditeeninduse põhimõtteid

Õpilane oskab:

- 1) oma käitumisega tõsta ettevõtte mainet, mõista bussijuhi ameti olemust
- 2) mõista erineva käitumisega kaasnevaid tagajärgi
- 3) hinnata ja endas arendada liikluskultuuri (olukorra ettenägemise võimet, arukust jms).

## **7. Ametikoolituse eksam**

Õpilane teab teoeetiliste teadmiste eksamil vähemalt 70% ulatuses õigeid vastuseid viiekümnele valikvastustega küsimustele, mis hõlmavad kõiki õppekavas olevaid teemasid.

Koostaja: Tiit Reino  
Kehtna KHK autokooli koordinaator  
[tiit.reino@kehtna.edu.ee](mailto:tiit.reino@kehtna.edu.ee)